

Νάξ. ('Απύρανθ.) 'Σ τὸ ἀδὶ ἀπλώνουμε τὸ νῆμα καὶ τὸ στερεώνουμε μὲ τὸ γάρδιο Πελοπν. (Μάν.) "Επες' ὁ γκάρδιος 'πὸ τὸ πισάδι Πελοπν. (Παιδεμέν.) Μώρ' γιὰ σταμάτα νὰ πέση ὁ γκάρδιος νὰ ἰδοῦμε τί παιδί θὰ κἀνῃ ἢ νυφαργιά μας Πελοπν. (Βερεστ.) Τὸ ἀδὶ ἔχει μέσα μιὰ χαραμάδα καὶ βαίνει ὁ ἔγαρδος Κῶθν. || *Ἀσμ.

Τώρα ποὺ βγήκε ὁ ἔγκαρδος κ' ἡ τελευταία κούτσα, χορεύει κ' ἡ γυναῖκα μου μὲ τὰ παλιά παπούτσια (μετὰ τὸ τέλος τῶν διασκεδάσεων τῶν 'Απόκρεων) Σίφν. Συνών. βλ. εἰς λ. γ κ α ρ δ ι ὁ β ε ρ γ α. β) Συνεκδ., ἡ κατὰ μῆκος τοῦ ἀντίου ἐγκοπή εἰς τὴν ὁποίαν τοποθετεῖται ὁ «γκάρδιος» Πελοπν. (Μεσσην.) Συνών. γ κ α ρ δ ι ω μ α 2. 2) Λεπτοὶ καὶ μακροὶ κάλαμοι διερχόμενοι διὰ τῶν ὑφαινομένων νημάτων, περὶ τοὺς ὁποίους στρέφονται τὰ «καλαμοκάννια» Κρήτ. (Βιάνν. Νεάπ. Ρέθυμν. κ.ά.) Πελοπν. (Βυτίν.) 3) 'Ο σιδηροῦς ἄξων τῆς σαγίττας περὶ τὸν ὁποῖον στρέφεται τὸ «μασούρι» Πελοπν. (Βούρβουρ.) Συνών. σ α ἰ τ τ ὁ β ε ρ γ α. 4) Μέρος τοῦ ξαντικοῦ τόξου, ἥτοι ξύλον διατεῖνον ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ τόξου μέχρι τῆς χορδῆς Χίος (Μεστ. κ.ά.) Συνών. ἀ ν τ ι β ε ρ γ ι , ἀ ν τ ι δ ὁ ξ α ρ ο , ἀ ν τ ι κ ὁ ρ δ ι. 5) "Ενα ἀπὸ τὰ μέρη τῆς ξυλίνης κλειδαριᾶς Πάρ. Σίκιν. Τῆν.

γκαρδιούλα ἡ, ἐνιαχ. καρδιούλα Σκῦρ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γ κ α ρ δ ι ο ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ο ὑ λ α.

Γ κ α ρ δ ι ο ς B1, τὸ ὅπ. βλ.

γκάρδιωμα τό, Πελοπν. (Βαλτεσιν. Μεσσην.) γάρδιωμα Κρήτ. (Νεάπ.) Νάξ. ('Απύρανθ.) ἐγκαρδίωμα Λεξ. Βάινγ.

'Εκ τοῦ ρ. γ κ α ρ δ ι ὶ ω ν ω (II). Πβ. τύπ. ἐ γ κ α ρ δ ι ω μ α παρὰ Σομ.

1) 'Η ἐνθεσις τοῦ «γκάρδιου» εἰς τὴν αὔλακα τοῦ ἀντίου ἐνθ' ἄν.: "Ερημο γάρδιωμά 'ναι, τὸ γάρδιωμα ποὺ τοῦ κἀνεις Νάξ. ('Απύρανθ.) Συνών. γ κ α ρ δ ι ω μ ὁ ς. 2) 'Η ἐγκοπή εἰς τὴν ὁποίαν τοποθετεῖται ὁ «γκάρδιος» Πελοπν. (Μεσσην.) Συνών. γ κ α ρ δ ι ο ς B1β.

γκαρδιωμὸς ὁ, ἐνιαχ. γαρδιωμὸς Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ ρ. γ κ α ρ δ ι ὶ ω ν ω (I).

Γ κ α ρ δ ι ω μ α I, τὸ ὅπ. βλ.: 'Σ τὸ γαρδιωμὸ ποὺ τὸ γάρδιωσά 'ρθες. Συνών. γ κ α ρ δ ι ω μ α.

γκαρδιώνω (I) ἐγκαρδιώνω λόγ. σύνθηθ. γκαρδιώνω Εὔβ. 'Ηπ. 'Ιων. (Κρήν.) Πελοπν. ('Αρκαδ. Ξηροκ.) γαρδιώνω Θήρ. Κρήτ. (Σητ. κ.ά.) Μέγαρ. γκαρδιώνου Εὔβ. (Στρόπον.) Θεσσ. (Δομοκ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Αχυρ.) γαρδιώνου Σάμ. γκαρδιών-νου Λυκ. (Λιβύσσ.) γκαρτιών-νου Λυκ. (Λιβύσσ.) νγαρδιών-νω Ρόδ. γκαρδιούκου Τσακων. Μέσ. γκαρδιώνομαι 'Ιων. (Κρήν. κ.ά.) Πελοπν. (Ξηροκ.) γαρδιώνομαι Θήρ. Κρήτ. Μέγαρ. γκαρδιώνουμι Στερελλ. (Αἰτωλ.) γαρδιώνουμι Σάμ. γκαρτιών-νουμι Λυκ. (Λιβύσσ.) γκαρδιονκούμενε Τσακων. καρδιώνομαι Θράκ. (Καλλικράτ.)

'Εκ τοῦ Βυζαντ. ἐ γ κ α ρ δ ι ὶ ω ν ω. Οἱ τύπ. ἐ γ κ α ρ δ ι ὶ ω ν ω , ἐ γ κ α ρ δ ι ὶ ω ν ο μ α ι , ἐ γ κ α ρ δ ι ω μ ἔ ν ο ς καὶ εἰς Σομ. 'Ο τύπ. γ κ α ρ δ ι ὶ ω ν ω καὶ 'Υστεροβυζαντ. Βλ. Λεξ. Ε. Κριαρᾶ, εἰς λ. ἐ γ κ α ρ δ ι ὶ ω ν ω.

A) 'Ενεργ. 1) Μετβ., ἐνθαρρύνω, ἐμψυχώνω κάποιον

Εὔβ. (Στρόπον.) 'Ηπ. 'Ιων. (Κρήν.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν. ('Αρκαδ. Ξηροκ.) Ρόδ. Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Αχυρ.): Μὲ γκάρδιωσε 'Αρκαδ. Γκαρδιώνου τὰ σκ'λλιά (τὰ παρορμῶ ἐναντίον τινός) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Πέες του, μουρὲ πιδί μ', κὶ μὲ γκάρδιουσις νιὰ ψίχα (νιὰ ψίχα = ὀλίγον) Στερελλ. ('Αχυρ.) Μ' ἔκαμς νὰ γκαρδιώνου μ' αὐτὰ π' μου 'πὶς αὐτόθ. Εἶχα φουβηθῇ πουλύ, ἀλλὰ οὐ Γιάβ'ς μὲ γάρδιουσι Σάμ. 'Η σημ. καὶ 'Υστεροβυζαντ. Βλ. Λεξ. Ε. Κριαρᾶ εἰς λ. ἐ γ κ α ρ δ ι ὶ ω ν ω. «'Ο Θεὸς ὁ δυνατὸς νὰ σᾶς ἐγκαρδιώσῃ» 2) Λυπῶ, προσβάλλω κατάκαρδα διὰ λόγων ἢ ἔργων Λυκ. (Λιβύσσ.): Μ' ἡγκάρτιωσις κὶ βαρυνκάρτιασιν ἡ καρτιά μου. Νὰ τῆμ ποὺ μιὰν γκουβένταν νὰ τῆγ γκαρτιώσου. 3) 'Αμτβ., ἐγκαρδιώνομαι, ἐμψυχώνομαι Εὔβ. Θεσσ. (Δομοκ.) Θήρ. Στερελλ. ('Αχυρ.) β) 'Ενδυναμώνομαι σωματικῶς Τσακων.: Δί 'νι γκαριὰ κξίσα νὰ γκαρδιούῃ, γιὰτ' ὁ θὰ μπορέρε νὰ καμέρε σάτσι (δὸς του κανένα κριθάρι νὰ δυναμώσῃ, γιὰτὶ δὲν θὰ μπορέσῃς νὰ σπείρης ἐφέτος, ἐνν. μὲ τὸ ζῶν ἀδύνατον).

B) Μέσ. 1) 'Εμψυχώνομαι, ἀποκτῶ θάρρος, τόλμην, γενναϊότητα Θήρ. 'Ιων. (Κρήν.) Πελοπν. (Ξηροκ.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): Γκαρδιουθήκαν οἱ θ'κοί μας, ἅμα εἶδαν τ' βονήθεια Στερελλ. (Αἰτωλ.) Μετὰ πολὺ φόβο κὶ εὐτὸς ἡγκαρδιώθηκένε κ' ἡπῆε κοντὰ 'Ιων. (Κρήν.) 'Σ τὴν ἀρχὴ ἀπ' ἅκ'σα τοῦ βρόδου, μ' ἔπιασι τριμούλα. Γαρδιώθ'κα ὁμους! Σάμ. 'Η σημ. καὶ 'Υστεροβυζαντ. Βλ. Λεξ. Ε. Κριαρᾶ εἰς λ. ἐ γ κ α ρ δ ι ὶ ω ν ω «εἰς ἐμένα περισσὰ ἐρχεται τοῦτο (ἐνν. τὸ ὄνομα) πάντα, ὅταν ἐγκαρδιώνομαι» Σοφικν., Κωμωδ. Ricchi 219. 2) Αἰσθάνομαι μεγάλην ἀγάπην διὰ κάποιον, διὰ κάτι A. Κρήτ. Θράκ. (Καλλικράτ.) Στερελλ. ('Αχυρ.): "Ωστο νὰ τότε 'δῶ τὸν ἄθρωπο κειονέ, τὸν γαρδιώθηκα A. Κρήτ. Μόλις τὸν εἶδε, τὸν καρδιώθηκε Θράκ. (Καλλικράτ.) 'Ιγὼ δὲ γκαρδιώνουμι εὐκόλα τὰ πράματα (δὲν βλέπω τὰ ζῶα με «καλὸ μάτι» καὶ τὰ βασκαίνω) Στερελλ. ('Αχυρ.) β) 'Απροσ., γίνομαι προσφιλες Μέγαρ.: Μοῦ ἀρέσει πολὺ, μοῦ γαρδιώθη τσεῖνος ὁ ἄθρωπος. γ) Σκέπτομαι κάτι ἐντόνως, προαισθάνομαι Κρήτ. (Σητ. κ.ά.): "Ο,τι νὰ γαρδιωθῶ 'να βρᾶμα, ἀβόλετό 'ναι νὰ μὴ βγῇ A. Κρήτ. 'Εγαρδιώθηκά το 'γὼ πὼς ἤθελα πάει νὰ μὲ βλέξῃ αὐτόθ. Γροικῶ τὸ νοῦ μου καὶ γυρίζει κουλουμούρια καὶ τὸ γαρδιώνομαι πὼς ἡ γι ἄθρωπιὰ ἐχάθηκε ἀπὸ τὸ γόσμο Δ. Κρήτ. Θωρεῖ τον ἡ κερά don καὶ γαρδιώνεται πὼς ποθὲς 'ς τὴ στράτα ἐξεζώστηκε (ποθὲς = κάπου) αὐτόθ. Μὴ τὸ γαρδιώνεσαι, κὶ ὀγλήγορα θὰ περάσῃ Σητ. "Αμα θὰ τὸ γαρδιωθῶ ἓνα βρᾶμα, πρέπει νὰ τὸ πῶ γιὰ νὰ ξεσκάσω αὐτόθ.

Μετοχ. 1) 'Εμψυχωμένος, θαρραλέος Στερελλ. (Αἰτωλ.): Γκαρδιονμέβ' γυναῖκα πῆρις! Τί γκαρδιονμένον πιδί ἔεις! Εἶμι γκαρδιονμένους τώρα ἀπ' τὰ πιδιά μ'. 2) 'Ενδυναμωμένος σωματικῶς Τσακων.: Εἶνι γκαρδιουτοὶ σάτσι οἱ βάρνοι (εἶναι δυναμωμένα ἐφέτος τὰ ἀρνιά).

γκαρδιώνω (II) Εὔβ. (Κάρυστ.) γαρδιώνω Κρήτ. (Νεάπ.) Νάξ. ('Απύρανθ.) Πελοπν. ('Αναβρ. Λεῦκτρ. Παλαιох. Πλάτσ.) γκαρδιώνου Στερελλ. (Αἰτωλ. Λεπεν.) καρδιώνω Κρήτ. (Βιάνν.) Σκῦρ. καρδιώνου Στερελλ. (Αἰτωλ. Καλοσκοπ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γ κ α ρ δ ι ο ς.

1) Εἰσάγω τὸν γ κ α ρ δ ι ο εἰς τὴν ἐγκοπὴν τοῦ ἀντίου πρὸς σύσφιγξιν τοῦ ὑφαινομένου ὑφάσματος A. Κρήτ. Εὔβ. (Κάρυστ.) Νάξ. ('Απύρανθ.) Πελοπν. ('Αναβρ. Λεῦκτρ. Παλαιох. Πλάτσ.) Σκῦρ. Στερελλ. (Καλοσκοποπ. Λεπεν.):